

אמר ליה וכן בגומא – He said to him; and the same is by a ditch

OVERVIEW

אבי asked what is the ruling concerning a גומא in the רה"ר which is nine טפחים deep; is it the same as an עמוד תשעה ורבים מכתפים עליו which is considered a רה"ר, or does this rule apply only to an עמוד but a גומא ט' will not be considered a רה"ר.¹ To which רב יוסף answered that a גומא is the same as an עמוד and it is considered a רה"ר. Our תוספות discusses what רב יוסף meant when he said בגומא וכן. Does it mean that just as an עמוד is a רה"ר if it is exactly ט' (no more and no less), similarly a גומא is a רה"ר, only if it is deep ט' טפחים, or is it a רה"ר even if it is less than ט' טפחים.

נוכל לומר² דוכן בגומא היינו כלומר אפילו גבוה ט' הוי רשות הרבים –

We can say that רב יוסף's response 'וכן בגומא' meant to say that *even* if it is nine טפחים deep it is considered a רה"ר –

דמכתפין בה על ידי הדחק וכל שכן פחות מתשעה דיותר נוח להשתמש בה –

Since people are *albeit with difficulty*, and certainly a גומא which is less than nine טפחים deep is a רה"ר, since it is more comfortable to utilize it than a גומא ט'.

רה"ר is a גומא פחות מט' proves his contention that a

וכן משמע בסמוך דקאמר אברייא³ דמייתי⁴ מאי לאו וכן בגומא אסיפא⁵ –

And so too it seems shortly where רב אדא בר מתנא states, regarding the ברייתא which is cited; 'וכן בגומא' does not refer to the סיפא of the ברייתא which rules that - פחות מכן (י') מטלטלין

משמע דכל פחות מי' מטלטלין כמו בקופה:

¹ אבי asked this question because the utility of a גומא is not as convenient as the utility of an עמוד ט' (as we see that רבא maintains that regarding a גומא since it is a הדחק, it is not a רה"ר).

² See א"ש that תוספות is discussing the view of רב יוסף; however אביי certainly maintains that even מט' פחות הוי רה"ר since a גומא is considered רה"ר which is דמי חורי רה"ר according to אביי.

³ The ברייתא reads: גבוהה עשרה ורחבה ד' אין מטלטלין לא מתוכה לרה"ר ולא מרה"ר לתוכה, פחות מכן מטלטלין, וכן בגומא.

⁴ cited the ברייתא as a refutation of רבא and in support of אביי that a גומא is considered a רה"ר, for the states בגומא וכן that a גומא is similar to a קופה, and just as by a קופה one may be carry from the קופה to the קופה similarly by a גומא (assuming that בגומא refers to the סיפא of the ברייתא that מטלטלין).

⁵ It should be pointed out that even if בגומא וכן refers to the היתר טלטול of the סיפא (supporting אביי), nevertheless there is a difference, for by a קופה the היתר טלטול (by פחות מכן) is because it is a מקום פטור, however by a גומא the היתר טלטול is because it is considered a רה"ר since the רבים are בו משתמשים.

מטלטל מרה"ר לתוכה **which is** גומא **you may be** פחות מי'⁶ **just as** you are permitted to be מטלטל **by a box** which is 'מ' פחות (or 'מד').

SUMMARY

גומא (and perhaps also רב יוסף) seemingly maintains that any רב אדא בר מתנא רה"ר is considered part of the רה"ר טפחים (ברה"ר).

THINKING IT OVER

What would be the reasoning whether we assume ט' דוקא by a גומא or whether it means even ט' and מט' פחות מט'?

⁶ This seems to indicate that the גומא היתר applies as long as it is 'מ' פחות and not necessarily only if it is 'ט' or less; see רש"י ד"ה גומא (see רש"י ד"ה גומא, and in תשעה ד"ה תשעה that by an עמוד it needs to be exactly 'ט' to be considered a רה"ר).

⁷ See אור החמה.